

СЕКЦІЯ 2. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Андрухів А. І.,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Науковий керівник: Петик М. І., к.е.н., доцент,

доцент кафедри фінансів, грошового обігу та кредиту

Львівський національний університет імені Івана Франка,

м. Львів

МЕХАНІЗМ ВПЛИВУ ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Інвестиційна привабливість суб'єкта господарювання є узагальнюючою економічною характеристикою, що відображає доцільність вкладення капіталу з позицій потенційного інвестора. У науковій літературі це поняття трактують як співвідношення очікуваної дохідності інвестицій та рівня ризику, пов'язаного з їх реалізацією [1]. Таким чином, будь-які фактори, що впливають на розмір чистого прибутку або рівень невизначеності в діяльності підприємства, прямо чи опосередковано впливають на інвестиційні рішення. Одним із важливих таких чинників є оподаткування прибутку суб'єкта господарювання, тобто частина прибутку, яку потрібно сплатити державі у вигляді податків.

Правове регулювання оподаткування прибутку підприємств в Україні здійснюється відповідно до розділу III Податкового кодексу України. Згідно з чинним законодавством, об'єктом оподаткування є прибуток, визначений шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на різниці, встановлені нормами ПКУ, а базова ставка податку становить 18% [2]. Важливо зазначити, що для інвестора має значення не лише встановлена ставка податку, а й реальне податкове навантаження на підприємство. Воно відображається через ефективну ставку оподаткування [3], яка залежить від порядку визначення оподатковуваного прибутку, застосування податкових пільг, врахування збитків минулих періодів та інших особливостей податкового регулювання.

Механізм впливу оподаткування прибутку підприємства на його інвестиційну привабливість проявляється через декілька взаємопов'язаних каналів. Передусім він реалізується через зміну величини чистого прибутку, який є основним внутрішнім джерелом фінансування інвестиційної діяльності. Збільшення податкового навантаження призводить до зменшення обсягів власних фінансових ресурсів підприємства, що обмежує можливості самофінансування інвестиційних проектів та знижує їхню економічну ефективність. Крім того, для зовнішніх інвесторів податок на прибуток впливає на дохід, який вони отримують після сплати податків. Саме цей показник є одним із головних чинників під час вибору, куди вкласти капітал [3]. У цьому контексті для підприємства важливим є врахування податкових преференцій, які пропонують окремі країни чи їхні юрисдикції, при формуванні фінансової

стратегії. Суб'єкти господарювання можуть адаптувати податкове планування з урахуванням більш сприятливих умов оподаткування, що дозволяє зменшувати податкове навантаження та підвищувати інвестиційну привабливість. У результаті ефективна ставка оподаткування стає важливим елементом фінансового планування та стратегічних рішень щодо залучення й використання капіталу.

Важливим елементом механізму оподаткування є система податкових різниць, передбачена ст. 138-140 ПКУ. Вона забезпечує узгодження між бухгалтерським і податковим обліком, але водночас може впливати на розмір податкового навантаження залежно від особливостей господарських операцій.. Зокрема, різниці, пов'язані з амортизацією основних засобів, формуванням резервів і здійсненням фінансових операцій, можуть як збільшувати, так і зменшувати базу оподаткування. Особливе значення для інвестиційної діяльності має механізм перенесення від'ємного значення об'єкта оподаткування на майбутні періоди, який дає змогу зменшувати податкові зобов'язання у наступних роках та підвищує фінансову стійкість підприємств, що реалізують капіталомісткі проекти [2].

Окремої уваги заслуговує амортизаційна політика як один із найбільш дієвих інструментів податкового стимулювання інвестицій. Використання прискорених методів амортизації дає змогу підприємствам формувати так званий «податковий щит», зменшуючи податкове навантаження у початкові періоди експлуатації активів [2]. Це сприяє зростанню ліквідності, швидшому поверненню інвестицій та зменшенню фінансових ризиків. Додатковий позитивний ефект забезпечує режим прискореної амортизації, запроваджений на період 2020–2030 років, який дозволяє швидше списувати вартість основних засобів і, відповідно, стимулює інвестиційну активність підприємств.

Поряд із загальним режимом оподаткування важливу роль у формуванні інвестиційної привабливості відіграють спеціальні податкові режими. Зокрема, режим «Дія Сіті» передбачає можливість застосування альтернативної моделі оподаткування за ставкою 9 % до операцій з виведення капіталу [4]. Істотною перевагою цього підходу є відсутність оподаткування реінвестованого прибутку, що створює потужний стимул для накопичення капіталу та фінансування розвитку підприємства за рахунок внутрішніх ресурсів. Водночас слід зазначити, що обмежений галузевий характер цього режиму зумовлює нерівномірність податкового стимулювання різних секторів економіки.

Разом з тим, ефективність податкового механізму щодо прибутку як інструменту підвищення інвестиційної привабливості значною мірою залежить від якості інституційного середовища. Складне податкове законодавство, часті зміни правил і високі витрати на виконання податкових вимог знижують прогнозованість бізнесу та збільшують ризики для інвесторів. Також важливу роль відіграє стабільність податкової політики: навіть вигідні умови втрачають ефективність, якщо вони часто змінюються або застосовуються непослідовно. Дослідження показують, що рівень захисту прав власності, ефективність судової системи та довіра до інституцій часто впливають на інвестиційні рішення сильніше, ніж самі податкові ставки [3].

Таким чином, механізм впливу оподаткування прибутку на інвестиційну привабливість суб'єктів господарювання є багаторівневим і реалізується через систему взаємопов'язаних елементів: рівень та ефективну структуру податкового навантаження, інструменти амортизаційної політики, а також спеціальні податкові режими, спрямовані на стимулювання реінвестування прибутку. Додатково слід враховувати вплив податкової стабільності та передбачуваності, які формують довгострокові очікування інвесторів. У підсумку результативність цього механізму визначається комплексною взаємодією податкових і інституційних факторів, що разом формують інвестиційний клімат у державі.

Список використаних джерел

1. Погребняк А. Ю., Лопатюк В. С. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. 2023. № 26. URL: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.26.2023.287411>. (Дата звернення: 02.05.2026).
2. Податковий кодекс України від 02. 12. 2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. (Дата звернення: 02.05.2026).
3. Тофан І.М. Проблематика залучення інвестицій та їх податкового супроводу в Україні. *Український економічний часопис*. 2023. Вип. 1. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2023-1-9>. (Дата звернення: 02.05.2026).
4. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20>. (Дата звернення: 02.05.2026).

Боровик П. М.,

к. е. н., доцент, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру,

Удовенко І. О.,

к. е. н., доцентка, доцентка кафедри геодезії, картографії і кадастру,

Шемякін М. В.,

к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри геодезії, картографії і кадастру

Уманський національний університет,

м. Умань

ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Цифрова трансформація суспільних відносин зумовлює зростання ролі геоінформаційних систем і технологій, які, без перебільшення, нині стали ефективним прикладним інструментом як для державних органів та служб, так і для місцевого самоврядування. Їх професійне використання сформувало нові, часто недоступні раніше, можливості для аналізу та прогнозування використання земель, ефективного управління як земельними ресурсами, так і соціально-економічними процесами на локальному рівні.